РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТ ПЛЕВЕН
ОБЩИНА НИКОПОЛ

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – НИКОПОЛ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от

ЕМИЛ АСЕНОВ ЦЕКОВ – кмет на Община Никопол

ОТНОСНО: <u>Наредба за изменение на Наредба № 36 за определяне размера на местните данъци на територията на община Никопол, приета с Решение № 115/26.08.2020 г. на Общински съвет – Никопол.</u>

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Подзаконовото нормативно регулиране е конституционно призната функция на висшите органи на изпълнителната власт, осъществявана в публичен интерес. Дейността по издаване на нормативни административни актове, бидейки същностен белег на държавното и местното самоуправление, и основен правен регулатор, се подчинява на общите принципи на чл. 4, чл. 8 и чл. 12 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) – законност, равенство и достъпност, публичност и прозрачност, и принципите на чл. 26, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) – необходимост, обоснованост, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност.

Ръководен от горните основни начала на политическото устройство на РБ и нормотворческия процес, предлагам на Вашето внимание и на вниманието на гражданите проект на Наредба за изменение на Наредба № 36 за определяне размера на местните данъци на територията на община Никопол, приета с Решение № 115/26.08.2020 г. на Общински съвет – Никопол.

На основание чл. 26, ал. 3 и ал. 4, изр. второ от ЗНА, във връзка с чл. 77 от АПК и чл. 28 от ЗНА, на заинтересованите лица **<u>определям 14-дневен срок</u>**, считано от публикуването на настоящото на Портала за обществени консултации на МС и интернет страницата на Община Никопол, за предложения и становища по предложения проект на Наредба. Предоставеният срок на обществената консултация е краткият по следните причини: **<u>Анализ на данъчната политика и планиране на бюджета</u>** – закъснелият Закон за държавен бюджет на република България за 2023 г. постави общините и в частност Община Никопол пред рисково планиране на очакваните бюджетни натурални и стойностни показатели. Съчетано с преливането в предизборна кампания за местните избори през 2023 г. пред общинската администрация не остана друг вариант, освен незабавен анализ на бюджета, съпоставен за максимален период от време, в т.ч. до края на месец ноември и спешно набелязване на необходимите мерки за посрещане на новите предизвикателства пред местната власт; и **<u>Гарантиране на приходи в бюджета</u>** – измененията засягат размера на данъците, които следва да влязат в сила, считано от 01.01.2024 г., а съгласно ЗМДТ когато до края на предходната година общинският съвет не е определил размера на местните данъци за текущата година, местните данъци се събират на базата на действащия размер към 31

ПРОЕКТ

декември на предходната година и не се допускат изменения в приетите от общинския съвет размер и начин на определяне на местните данъци в течение на годината.

I. Причини, налагащи приемането на наредбата и целите, които се поставят с приемането на акта (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 1 и т. 2 от ЗНА):

Общината като основна административно-териториална единица със своя собственост и бюджет има отговорността и задължението да се грижи за развитието и благосъстоянието на градската среда и повишаване качеството на живот в нея. За тази цел тя трябва да разполага с необходимите финансови средства. Основният източник на финансиране са имуществените данъци. Местните данъци по своя характер представляват имуществени данъци.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от ЗМДТ, общинският съвет определя с наредба размера на местните данъци при условията, по реда и в границите определени с него. С оглед защита на обществения интерес тези правомощия на общинския съвет се лимитират от минимални и максимални граници, установени от законодателя за всеки вид местен данък.

С предоставянето на общините на правото да определят размерите на местните данъци се продължава процеса на финансовата децентрализация и се укрепва местното самоуправление, тъй като най-голямо значение за развитието на процеса е повишаването на финансовата самостоятелност и автономност на общините.

В продължение на години Община Никопол следва фискална политика на запазване данъчната тежест на данъка върху недвижимите имоти с фокус към повишаване на събираемостта. В дългосрочен план обаче този подход създава диспропорции спрямо очакванията на населението за нормалното функциониране на общинските служби, пряко насочени към дейности, от които се очаква адекватни решения – обществените ангажименти на общината за местните дейности, в т.ч. ремонти на улична и пътна мрежа, поддръжка на социални и комунални дейности и др. Анализът на събираемостта през годините показва, че Община Никопол е достигнала едно трайно ниво на събираемост, което не може да бъде значително повлияно чрез допълнителни административни процедури. Просрочените задължения за 5-годишния давностен период (2018-2023г.), в който могат да бъдат установявани и събирани принудително задължения са незначителна стойност от общия облог за същия период. За голяма част от тези просрочени вземания, общинска администрация е предприела мерки за принудително събиране, в хода, на които е установено, че същите са трудно събираеми или несъбираеми. С оглед на това бюджетът на Община Никопол в частта на собствените приходи от местни данъци върху недвижимите имоти не може да разчита на мерки по събираемостта и за продължаване на нормалното финансиране на многократно увеличените разходи в различните дейности и ангажименти на общината, следва да се вземат решения в посока промяна на данъчната политика.

Повишените разходи, изисквания и отговорности пред общините да администрират местни дейности като: осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа, други дейности по жилищното строителство, благоустройството и регионалното развитие, озеленяване и др. налагат необходимостта от промяна в данъчните не толкова като необходимост за набиране на по-голям ресурс, а като актуализация на приходите съобразена с инфлационните процеси в страната дотолкова, че минимума от досега изпълняваните дейности и ангажименти да могат да се финансират в една достатъчна степен. Само дейност „Чистота“ е дофинансирана с около 214 хил. лв. за 2021 г. и около 161 хил. лв. за 2022 г., на годишна база с приходи за местни дейности извън събраната такса за битови отпадъци. Липсата на своевременни и адекватни програми и мерки, финансирани от външни източници, за ангажиране на работници, в помощ при поддържане на уличната мрежа, благоустройството, чистотата и др., натоварва

допълнителното разходната част на бюджета, тъй като допълнителните дейности не са обезпечени с финансов ресурс.

Общоизвестни са данните за увеличение на цените на суровини, материали и работна ръка. Официално измерената годишна инфлация за периода 31.12.2016 г.- 31.10.2023 г., по данни и калкулатора на НСИ е 43,8 %. Отчетният период е обвързан с последното повишение на ставката на данъка върху недвижимите имоти, като ставката по данъка за придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин не е повишаван повече от 10 години. За този дълъг период от време, минималната работна заплата от 460 лв. през 2017 г. нараства до 933 лв. за 2024 г.

Предвид гореизложеното се предлага увеличение размера на формиран от данъка върху недвижимите имоти и данъка при придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин в размери съгласно проекта на Наредба и допълнително изложените по-долу мотиви.

Предлагаме увеличение в размера на данъка върху недвижимите имоти:

Данъкът върху недвижимите имоти не е повишаван от 7 години, а данъчните оценки на имотите периодично намаляват поради овехтяването на сградите. Методиката за определяне данъчната оценка на имотите повече от десетилетие не е променяна. След последното изменение в размера на данъка от 2016 г., в сила от 2017 г., когато бяха приети настоящите ставки върху данъчната оценка на недвижимите имоти на територията на общината, годишният облог от данък върху недвижимите имоти се увеличи приблизително с 60 хил. лева на годишна база и понастоящем начисляваният данък възлиза на около 210 хил. лева годишно. През годините оттогава не се наблюдава значителен естествен ръст в облога и прихода от местния данък по причини независещи от общинска администрация, което налага покриване на натрупания през годините инфлационен ръст чрез повишаване на данъчните ставки.

На следващо място предлагаме увеличение в размера на данъка при придобиване на имущество по дарение и възмезден начин, в частта на дарение на имущества между лицата извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 от ЗМДТ, както и в случаите по чл. 44, ал. 2 и ал. 3 от ЗМДТ:

Данъкът при придобиване на имущества по дарение между лицата извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 от ЗМДТ – братя и сестри и техните деца, и в случаите по чл. 44, ал. 2 и ал. 3 ЗМДТ е вид имуществен данък. Видно от разпоредбата на чл. 44, ал. 1 от ЗМДТ обект на облагане с данък са имуществата, придобити по дарение и безвъзмездно придобитите по друг начин имущества.

В чл. 45, ал. 1 от ЗМДТ е регламентирано, че данъкът се заплаща от приобретателя на имуществото по чл. 44 от с. з., а при замяна - от лицето, което придобива имуществото с по-висока стойност, освен ако е уговорено друго. В случай, когато е уговорено, че данъкът се дължи от двете страни, те отговарят солидарно. Когато страните са се уговорили, че данъкът се дължи от прехвърлителя, другата страна е поръчител.

Съгласно чл. 46, ал. 1 от ЗМДТ – основа за определяне на данъка е оценката на имуществото в левове към момента на прехвърлянето, като с ал. 2 на същия член е определено че недвижимите имоти и ограничените вещни права върху тях се оценяват по уговорената цена или по определена от държавен или общински орган цена, а в случай, че тя е по-ниска от данъчната им оценка – по последната, съгласно Приложение № 2 към ЗМДТ.

Съгласно разпоредбата на чл. 46, ал. 3 от ЗМДТ, данъчната оценка по Приложение № 2 за имотите по чл.46, ал. 2, т. 1 се определя на основата на данните и характеристиките, съдържащи се в

декларацията на задълженото лице, както и въз основа на данните за облагаемия имот, предоставени по реда на чл. 18 от с. з.

Съгласно чл. 49, ал. 1 от ЗМДТ данъкът се заплаща в общината по местонахождението на недвижимия имот, а в останалите случаи – по постоянния адрес, съответно по седалището на данъчно задълженото лице. Лицата, които нямат постоянен адрес, заплащат данъка по настоящия си адрес. **Данъкът се заплаща при прехвърлянето на недвижимия имот, ограничените вещни права върху недвижим имот и моторните превозни средства, а в случаите по чл. 44, ал. 3 - към момента на издаване на акта, удостоверяващ правото на собственост, който подлежи на вписване /чл. 49, ал. 2 от ЗМДТ/.** При по-голямата част от сделките данък придобиване се начислява върху данъчната оценка, въпреки че уговорената цена между продавач и купувач е по-висока. Последната обаче не фигурира в изготвените нотариални актове и по този начин, данъкът който се удържа е по-нисък от реално дължимия. Години наред експерти в тази област търсят начин тази практика да бъде прекъсната, но към настоящия момент няма законодателни промени. Прехвърлянето на моторните превозни средства се извършва по застрахователна стойност, която може да се каже, че вече е реална стойност, след извършени промени при застрахователите. **Данък при придобиване на имущества по дарение и възмезден начин, в частта на дарение на имущества между лицата извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 от ЗМДТ, както и в случаите по чл. 44, ал. 2 и ал. 3 от ЗМДТ е вид безобложен данък, като обект на облагане не са всички данъкоплатци, а само определен кръг от тях, извършващи сделки с имущества, и за повишаване на приходите от този данък не могат да бъдат използвани способи и методи за повишаване на събираемостта му.**

При безвъзмездно придобиване на имущество между лицата извън братя и сестри и техните деца данъкът се определя от общинския съвет в размер от 3,3 до 6,6 на сто върху оценката на прехвърляното имущество /чл. 47, ал. 1, т. 2 ЗМДТ/. Данък при безвъзмездно придобиване на имущества между лицата извън братя и сестри и техните деца се дължи и при придобиване на недвижими имоти и ограничени вещни права върху тях по давност. Този данък е пряко зависим от пазара на недвижими имоти и обема на сделките. Данъкът при безвъзмездно придобиване на имущество между лица извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 ЗМДТ не е променян от 2012 г.

Предложението е ставката при дарение между лица извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 ЗМДТ да се увеличи от 5 % на 6,6 %, а безвъзмездно придобитите по друг начин имущества и при придобиване на недвижими имоти и ограничени вещни права върху тях по давност да се увеличи от 3,5 % на 6,6 %.

Предвид изложеното в настоящия раздел и настъпилите промени във външната среда и икономическата обстановка, се налага Община Никопол да откликне на динамиката, съществуваща в развоя на обществените отношения и да бъде извършено актуализиране на местните данъци. Инфлацията за последните 10 години не е компенсирана с актуализация на данъчната оценка на имотите, на базата на която се определя размерът на данъка върху недвижимите имоти. Основният мотив на исканото увеличение на цитираните горе местни данъци остава свързано с необходимостта от допълнителни финансови средства за покриване на увеличените значително разходни отговорности на Общината. Ако приходоизточниците останат без изменение в новата бюджетна година, ще има недостиг на разходите за издръжка, което ще доведе не само до липса на възможност за разширяване на дейностите на Общината, а и до ограничаване на нормално изпълнение на дейности финансирани с местни приходи и влошаване качеството на предлаганите услуги.

II. Финансови и други средства, необходими за прилагането на наредбата (по чл. 28, ал. 2, т. 3 от ЗНА):

Прилагането на измененията по наредбата, няма да е свързано с изразходване на допълнителни финансови средства от бюджета на Общината, както и с ангажиране на допълнителни човешки ресурси.

III. Очаквани резултати от прилагането на наредбата, включително финансови такива (по чл. 28, ал. 2, т. 4 от ЗНА):

При увеличение на данъка върху недвижимите имоти: При приемане на така направеното предложение за промяна в размера на данъка за недвижимите имоти се очаква годишните постъпления от него да се увеличат от около 160 хил. лева на 220 хил. лева или това е с около 60 хил. лева повече, при запазване нивата на събираемост.

Примери на извадени от партидите имоти на ФЛ представят сравнения при съответните предложени изменения:

Имот	Адрес	Данъчна оценка	ДНИ 2023	ДНИ 2024	Разлика
Земя с площ 1 950 кв.м., с построени в имота пет сгради, от които три жилища, един гараж и една второстепенна постройка, с обща РЗП 199 кв. м.	с. Дебово	7 280.90 лв.	21.84 лв.	32.04 лв.	10.20 лв. или 46,70 % увеличение на облога
Земя с площ 1 788 кв.м., с построени в имота две жилищни сгради, с обща РЗП 55 кв.м.	с. Въбел	6 036.80 лв.	18.11 лв.	26.56 лв.	8.45 лв. или 46.66 % увеличение на облога
Земя площ 1 740,69 кв.м.	с. Въбел	4 400.50 лв.	13.20 лв.	19.36 лв.	6.16 лв. или 46,67 % увеличение на облога
Земя с площ 3 170 кв.м., с построени в имота седем сгради, от които четири жилищни, един гараж и две второстепенни, с обща РЗП 223 кв.м.	с. Новачене	14 479.00 лв.	43.44 лв.	63.71 лв.	20.27 лв. или 46,66 % увеличение на облога
Земя с площ 2 910 кв.м., с построени в имота пет сгради, от които три жилищни, един гараж и една второстепенна, с обща РЗП 157 кв.м.	с. Черковица	11 026.80 лв.	33.08 лв.	48.52 лв.	15.44 лв. или 46.68 % увеличение на облога.
Земя с площ 1 100 кв.м., с построени в имота две жилищни сгради, с обща РЗП 92 кв.м.	с. Евлогиево	4 508.90 лв.	13.53 лв.	19.84 лв.	6.31 лв. или 46.64 % увеличение на облога.

ПРОЕКТ

Примери на извадени от партидите имоти на ЮЛ представят сравнения при съответните предложени изменения:

Имот	Адрес	Данъчна оценка	ДНИ 2023	ДНИ 2024	Разлика
Земя с площ 1 200 кв.м., с построени в имота три сгради, от които две жилища и една второстепенна постройка, с обща РЗП 91 кв. м.	с. Бацова махала	4 407.70 лв.	15.87 лв.	19.39 лв.	3.52 лв. или 22,18 % увеличение на облога
Четири сгради, от които три офиса и един гараж, с обща РЗП 1 214.36 кв.м.	гр. Никопол	828 360.00 лв.	2 982.10 лв.	3 727.62 лв.	745.52 лв. или 25% увеличение на облога

При увеличаване на данъка при придобиване на имущество по дарение и възмезден начин, в частта на дарение на имущества между лицата извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 от ЗМДТ, както и в случаите по чл. 44, ал. 2 и ал. 3 от ЗМДТ: Предложеното изменение в размера на данъка при дарение между лица извън посочените в чл. 47, ал. 1, т. 1 от ЗМДТ , при увеличение от 5 % на 6,6 %, а на безвъзмездно придобитите по друг начин имущества и при придобиване на недвижими имоти и ограничени вещни права върху тях по давност от 3,5 % на 6,6 %, се очаква относително същия ръст на приходите от този данък. За 2023 г. приходът от посочените видове данък е около 6 000 лв., като при приемане на увеличението и запазване обема на сделките се предвижда приходите да нараснат до около 11 хил. лева годишно. От приемане на направеното предложение за увеличение в размерите на данъка през 2024 г. и занапред ще се увеличи дела на собствени приходи в общинския бюджет от данък при придобиване на имущества по дарение и безвъзмездно придобитите по друг начин имущества, и при придобиване на недвижими имоти и ограничени вещни права върху тях по давност, без да бъдат засегнати интересите на всички данъкоплатци в община Никопол, а само на определен кръг от тях, извършващи и сделки с имущества.

IV. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предлаганият проект на Наредба за изменение на Наредба № 36 за определяне размера на местните данъци на територията на община Никопол, приета с Решение № 115/26.08.2020 г. на Общински съвет – Никопол е подзаконов нормативен акт, поради което съответствието й с правото на Европейския съюз е предопределено от разпоредбите на Европейската харта за местното самоуправление, директивите на Европейската общност, свързани с тази материя, предвид съответствието на проекта на Наредбата с основния нормативен акт (ЗМДТ) и други закони, предвиждащи изискване и правомощия за събиране на данъци, както и тяхното образуване.

С оглед изложеното в настоящата докладна записка и на основание чл. 7, ал. 2 и чл. 8 от ЗНА, във връзка чл. 21, ал. 1, т. 23 и ал. 2 от ЗМСМА, във връзка чл. 1, ал. 2 от ЗМДТ, както и на основание чл. 76, ал. 3 и чл. 79 от АПК, предлагам на Общински съвет – Никопол да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е

1. Общински съвет – Никопол приема Наредба за изменение на Наредба № 36 за определяне размера на местните данъци на територията на община Никопол, приета с Решение № 115/26.08.2020 г. на Общински съвет – Никопол, представляваща Приложение № 1 към настоящото решение.

ВНОСИТЕЛ:

ЕМИЛ ЦЕКОВ
Кмет на Община Никопол

Съгласували:

……
……

Изготвили:

……
……

ПРОЕКТ